

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımızın Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt SELÇUK tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 99. maddesi gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Murat ÇEPNİ

İzmir Milletvekili

Coronavirüs salgını sürecinde, kayıtlı veya kayıt dışı çalışan birçok işçinin işten çıkartılmasından dolayı, 4857 sayılı İş Kanunu'na Geçici Madde 10 ile *‘‘Bu Kanunun kapsamında olup olmadığına bakılmaksızın her türlü iş veya hizmet sözleşmesi, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay süreyle 25 inci maddenin birinci fıkrasının (II) numaralı bendinde ve diğer kanunların ilgili hükümlerinde yer alan ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayan haller ve benzeri sebepler dışında işveren tarafından feshedilemez.’’* Hükümü eklenmiştir. Karar 16-4-2020 tarihinde Resmi Gazete 'de yayınlanmış ve işçilerin sözleşmelerinin feshedilmesi yasaklanmıştır. Bu madde ile işten çıkartmaların yasaklanmasına rağmen Türkiye genelinde işçiler, Anayasal ve yasal hakları olan, Uluslararası sözleşmelerle onaylanan sendika kurma, sendikaya üye olma, sendikal faaliyet yürütme haklarını kullandıkları için, işveren tarafından Kod 29 maddesi ile *‘‘Ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayan haller ve benzerleri’’* nedeni gerekçe gösterilerek işten çıkarılmaktadır. İş yerinde yaşadıkları hak gasplarına ses çıkartan işçilere karşı işverenin sıklıkla başvurduğu Kod-29'a göre işten çıkartılanlar; kıdem tazminatı, ihbar tazminatı ve işsizlik maaşı gibi haklardan faydalanamamaktadır. İşçilerin sicili bozulmakta, yeni iş bulma şansları da engellenmektedir. Haksız işten çıkartma ve hak gasplarına karşı açılan davalar da yıllarca sürebilmektedir.

Sendikalaştıkları ve hak talebinde bulundukları için kod 29 bahane edilerek işten çıkartılmanın bir örneği de Gaziantep'te yaşanmıştır. Gaziantep Güven Boya firmasından 4 işçi, Yasin Kaplan Halı firmasından 16 işçi DİSK Tekstil Sendikası'na üye oldukları için Kod 29 ile keyfi ve hukuksuz olarak Şubat 2021 ayında işten çıkartılmışlardır. İşçiler, işlerine geri dönmek ve anayasal hakları olan sendikal haklarından yararlanmak için eyleme başlamışlardır. Kod 29 uygulamalarının etkin denetimi yapılmamaktadır. İşverenler, Türk Ceza Kanunu'nun 118. Maddesinde belirtilen sendikal hakların kullanılmasının engellenmesi suçunu işlemektedirler.

WMS

Bu bağlamda;

1- 4857 sayılı İş Kanunu'nun 25-2 bendi kapsamında belirtilen fiiller gerekçe gösterilerek işten çıkartılan Güven Boya firmasından 4 işçi, Yasin Kaplan Halı firmasından 16 işçi konusunda Bakanlığınızın bilgisi var mıdır? Firmaların Kod 29 da belirtilen nedenlerle işçilerin işten çıkartması incelenmiş midir? Bu konuda bakanlığınız ne gibi çalışmalar yapacaktır? İşçilerin işe iadesi için girişiminiz olacak mıdır?

2- İşçilerin sendikal haklarından yararlanmalarından dolayı işten çıkartıldıkları iddiaları incelenmekte midir? Anayasal haklarını kullandıkları için işçileri işten çıkartan firmalar için inceleme başlatılmış mıdır? Haksız yere işten çıkartmalar nedeniyle firmalara yaptırım uygulanacak mıdır?

3- Pandemi döneminde işten çıkartma yasağı başladığından bugüne Gaziantep'de ve Türkiye genelinde kaç işçi Kod 29 ile işten çıkartılmıştır? İşten çıkartılan işçilerden kaç işçi işine geri dönmüştür?

4- Pandemi döneminde Kod 29 ile işten çıkartılmaların arttığı ve işten çıkartma konusunda işverene kolaylık sağladığı iddiaları bakanlığınızca incelenmekte midir? Kod 29 bahanesi ile işten çıkartılan işçilerin uğradıkları hak gaspları ve yaşadıkları mağduriyetlerin giderilmesi için çalışmanız olacak mıdır? İşveren tarafından. Kod 29 maddesinin kötüye kullanılmasının engellenmesi için ne gibi önlemler alınmaktadır?

5- Kod 29 ile işten çıkartılan işçilerin açtığı davalara Bakanlığınız müdahil olacak mıdır?

6-Sendikal haklarından yararlanan işçilerin Kod 29 ile işten çıkartıldıkları dikkate alındığında, işverenin, sendikaya üye olma ve sendikal faaliyette bulunma haklarını engelleyici davranışlarda ve uygulamalarda bulunmaması için Bakanlığınızın çalışması olacak mıdır? Bu konuda yasal düzenlemeler yapılacak mıdır?